

HUR BERÄKNAS MIN AVGIFT?

Äldre- och handikappomsorgen

Hemtjänst
Ledsagning till sjukvård
Trygghetslarm
Dagverksamhet
Avlösning i hemmet
Matdistribution
Särskilt boende med heldygnsomsorg
Tillfälligt boende (Korttidsvård)
Servicehus
Andra kostnader - Mat

**Gäller från och med
den 1 januari 2017**

HUR BERÄKNAS MIN AVGIFT?

ALLMÄNT OM AVGIFTER

BEHOV AV NYA BERÄKNINGAR

Inkomstuppgift som ligger till grund för beräkning av förbehållsbelopp inhämtas en gång per år i samband med årsskiftet.

Om inkomst eller bostadskostnad ändras för en längre tid och med väsentligt belopp skall ny uppgift och ny beräkning göras. Med längre tid avses över 6 månader och med väsentligt belopp avses mer än 200 kr per månad.

Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade inkomst och/eller personliga förhållanden under året som kan påverka beräkningen av avgiften. När kommunen får in uppgifter om ändrade förhållande ska ett nytt avgiftsbeslut fattas. (8 kap. 9§ SoL).

PRISBASBELOPPET

Avgifterna är kopplade till prisbasbeloppet som årligen fastställs av regeringen och för år 2017 är 44 800 kronor.

AVGIFTSFRIA INSATSER

Avlösning i hemmet

Boendestöd, kontaktperson och sysselsättning enligt socialtjänstlagen till personer med psykiska funktionshinder.

Resor till och från sysselsättning enligt socialtjänstlagen som anordnas av kommunen.

Rehabiliteringsinsatser.

DUBBELT BOENDE

Om dubbel hyreskostnad uppstår vid flytt till särskilt boende, på grund av uppsägningstid, kan avgiften för kost och omvårdnad reduceras under högst sex månader.

HÖGKOSTNADSSKYDD – MAXTAXA

En högsta avgift, ett högkostnadsskydd – maxtaxa, inom hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård har lagstadgats.

Högsta avgiften för hemtjänst per månad är 0,5392 gånger prisbasbeloppet delad med 12 vilket för år 2017 är 2 013 kronor/månad.

AVGIFTSBERÄKNING FÖR MAKAR/ REGISTRERADE PARTNER/SAMMANBOENDE

Vid avgiftsberäkningen läggs makars och registrerade partners inkomst samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken.

Förbehållsbeloppet räknas individuellt.

Avgiften beräknas för vardera maken individuellt.

För sammanboende räknas inkomsterna, förbehållsbeloppet och avgiften ut individuellt.

För sammanboende och makar/registrerade partner som delar hushåll räknas förbehållsbeloppets minimibelopp utifrån ett delat hushåll.

Om makar/sambor/registrerade partners har skilda bostäder, t.ex. till följd av att den ene bor i särskilt boende med heldygnsomsorg, ska vid beräkning av avgift hänsyn tas till den kvarboende maken/makan/registrerade partnern genom att summan av de båda makarnas avgiftsutrymme används som avgiftsunderlag. Detta ska ske i de fall kvarvarande make har ett underskott i avgiftsutrymmet och att avgiftsutrymmet är positivt för den som ska betala avgift.

ENSAMSTÅENDES FLYTTNING TILL SÄRSKILD BOENDEFORM

Vid ensamståendes flyttning till bostad i särskild boendeform ska den enskilde beredas ekonomisk möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Denna avvecklingstid får uppgå till högst tre månader. Under den tid som den enskilde har dubbla bostadskostnader, dock högst sex månader, avräknas faktiska bostadskostnaderna för båda bostäderna mot nettoinkomsterna.

I de fall den enskildes högkostnadsskydd blir negativt sedan bostadskostnader och förbehållsbelopp avräknats från nettoinkomsterna sker dock ingen jämkning av hyresavgiften i den särskilda boendeformen.

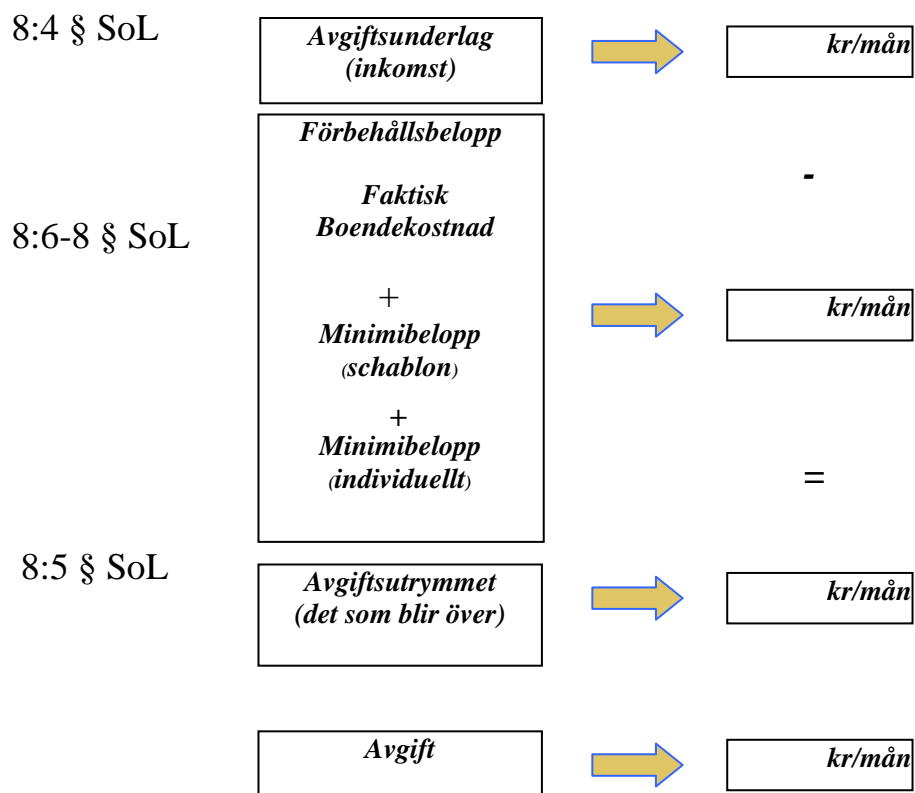
BOENDEAVGIFT

För bostad som inte är reglerad av hyreslagen ska avgiftshandläggare fastslå en boendeavgift utifrån avgiftsutrymmet. Boendeavgiften ska inte räknas in i förbehållsbeloppet.

Boendeavgift kan förekomma vid köp av plats utanför kommunen dvs. i de fall bostaden ej kan hyressättas enligt hyreslagen. Boendeavgiften är maximerat till 0,5539 x prisbasbeloppet maximerat till 2 068 kronor/månad 2017.

AVGIFTSBERÄKNING

Avgiftsberäkning

AVGIFTSUNDERLAG

Inkomster

Du har skyldighet att lämna uppgifter om inkomster och andra förhållanden som behövs för att beräkna förbehållsbelopp och avgifter.

Om du av någon anledning inte vill lämna uppgifter till kommunen, debiteras du utifrån den högsta möjliga avgiften som kommunen kan ta ut.

Inkomstuppgifter vid beräkning av avgiftsutrymmet

- Biståndsbedömaren överlämnar blankett om inkomstförfrågan till dig i samband med biståndsprövningen.
- Avgiftshandläggaren kontrollerar inkomstuppgift från försäkringskassan. Kontroll hos försäkringskassan görs om osäkerhet finns kring uppgifter som du lämnat eller om uppgifterna är ofullständiga

- Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg (BTP) skall anses som inkomst. Du ansöker själv om BTP. Om du har låg inkomst och inte uppgett BTP, uppmanas du att snarast ansöka om BTP.
- Vid utmätning eller införsel av kronofogden räknas den faktiska inkomsten som du får efter att preliminärskatt och avdragen från kronofogden är gjorda.
- Skattepliktiga inkomster ska beräknas efter fråndragen slutlig skatt enligt skattetabell.

Inkomstberäkning för barnfamiljer

- Barns inkomst räknas inte med i inkomstberäkningen.
- Vid inkomstberäkningen för minderårig beräknas inkomster för vårdnadshavarna (även om de inte bor tillsammans) så som för gifta eller registrerade partners.
- Barnbidrag och flerbarnstillägg räknas inte som inkomst. Däremot ska förbehållsbeloppet minska med barnbidraget och flerbarnstillägget.
- Bostadsbidrag för barnfamiljer räknas som inkomst.

Inkomstberäkning för makar och registrerade partners

- Inkomstuppgift begärs alltid från båda makar och registrerade partners oavsett om bara en av makarna/ registrerade partners har insats.
- Makars och registrerade partners inkomster läggs samman och delas i två lika stora delar innan beräkning av avgift sker.
- Om ena maken/registrerade partnern flyttar till särskilt boende läggs makarnas/ registrerade partnernas inkomster samman och delas på två.
- När en av två makar/registrerade partnern flyttar till särskilt boende skall den enskilde anmäla detta till försäkringskassan. Högre pension utgår till var och en då makar/registrerade partners bor åtskilda.

Inkomstberäkning för ensamstående

- I hushållsgemenskap som består av sambor, föräldrar och vuxna barn eller av vuxna syskon mm beräknas avgift som för ensamstående.
- För barn under 18 år beräknas avgiften efter föräldrarnas inkomst.

Inkomster som räknas in i avgiftsunderlaget

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna fördelad med lika belopp per månad.

- Arbetslöshetsersättning
- Arbetsmarknadsförsäkringar (AMF)
- Arvoden
- Avkastning av banktillgodohavanden, aktier, fonder
- Underhållsbidrag
- Bostadsbidrag, Bostadstillägg för pensionärer (BTP + SBTP)

- Ersättning från AGS för sjukfall som inträffat före 1991
- Familjebidrag
- Föräldrapenning
- Hyresinkomster (för den sökandes privatbostad)
- Livränta, skattepliktig
- Lön inkl OB - tillägg
- Avkastning av Obligationer, värdepapper, fordringar
- Ränteinkomster delas med 12 månader.
- Sjukersättning
- Pensioner: Allmänna pensionssystemet, garantipension, tilläggs pension och änkepension, Statliga och kommunala pensioner (SPV och KPA), Privat tjänstepension, Pensioner från privata försäkringsbolag, Utlandspension
- Studiebidrag i gymnasieskola, Studiemedel -bidragsdelen, Övrig studieersättning (studiebidrag, utbildningsbidrag)
- Skattefria stipendier till del som överstiger 3 000 kronor
- Traktamente och reseersättning (den del som beskattas)
- Vuxenstudiestöd (barntillägg, timersättning)
- Vårdbidrag (ej omkostnadsdel)
- Ålderspension, förtidspension (inkl. barnpension och barntillägg).

Som inkomst räknas inte

1. Assistansersättning
2. Barnbidrag och flerbarnstillägg
3. Ersättning som utbetalas från kapitalförsäkringar
4. Förmögenhet
5. Försörjningsstöd
6. Handikappersättning
7. Introduktionsersättning för flyktingar
8. Studiemedel (lånedelen)
9. Vårdbidrag (omkostnadsersättning)
10. Äldreförsörjningsstöd

FÖRBEHÅLLSBELOPP

Förbehållsbeloppet ska täcka dina normala levnadskostnader. Levnadskostnaderna beräknas utifrån ett minimibelopp som består av en schabloniserad del och en individuell del.

Förbehållsbelopp är summan av faktisk boendekostnad plus minimibelopp och eventuell individuellt tillägg.

Faktisk boendekostnad

Faktisk boendekostnad beräknas separat.

Om du:

- **bor i hyrd bostad** är boendekostnaden lika med hyran inklusive värme och obligatoriska avgifter (till exempel garage/bilplats). Ingår hushållsel i hyran dras denna av i minimibeloppet.
- **hyr bostad i andra hand** är boendekostnaden samma som vid hyrd bostad
- **bor i lägenhet med bostadsrätt** är boendekostnaden lika med årsavgiften inklusive värme och obligatoriska avgifter (till exempel garage/bilplats).

Ingår hushållsel i avgiften dras denna av i minimibeloppet. Finns lån där bostadsrätten är lämnad som säkerhet räknas 70 procent av räntekostnader med i boendekostnaden.

- **bor i kooperativ hyresrätt** är boendekostnaden lika med hyran inklusive värme och obligatoriska avgifter (till exempel garage/bilplats). Ingår hushållsel i hyran dras denna kostnad av i minimibeloppet. Finns lån för insatsen eller annan kapitaltillskott räknas 70 procent av räntekostnaden med i boendekostnaden.
- **bor i eget enfamiljshus** räknas följande som bostadsfastighetens boendekostnad:
 - 70 procent av räntekostnader på lån i fastigheten sedan eventuellt räntebidrag dragits ifrån
 - 70 procent av tomträttsavgäld (hyra för mark)
 - ev. avgift till samfällighet
 - fastighetsavgift
 - uppvärmning och övriga driftskostnader enligt schablon
- **bor i eget tvåfamiljshus** räknas boendekostnaden på samma sätt som vid eget hus och därefter fördelas kostnaden på respektive lägenhet
- **bor i eget hus på lantbruksenhet** räknas följande som boendekostnad (endast kostnader som rör bostadsfastigheten, bostadsbyggnad inklusive tomtmark, får räknas med)
 - 70 procent av räntekostnader på lån som rör bostadsfastigheten
 - Fastighetsskatt
 - uppvärmning och övriga driftskostnader enligt schablon
- **bor i arrenderat småhus på lantbruksenhet** räknas följande som boendekostnad:
 - arrendeavgiften för bostaden inklusive tomtmark
 - uppvärmning och övriga driftskostnader enligt schablon
- **bor i andelshus eller egen flerfamiljfastighet** beräknas boendekostnaden till det belopp som har fastställs som genomsnittskostnad för det antal vuxna och barn som bor i bostaden
- **har fri bostad** beräknas boendekostnaden på samma sätt som vid beräkning av preliminär skatt
- **bor i särskild boendeform för service och omvårdnad** eller bostad med service för handikappade. Boendekostnaden är enligt det hyreskontrakt som finns.

- bor i **Hem för vård och boende (HVB¹)** Den ersättning för uppehälle som kommunen får ta ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär enligt [8 kap. 1 § första stycket](#) socialtjänstlagen (2001:453) är 80 kronor per dag.

Minskning av boendekostnaden

Faktorer som minskar boendekostnaden, om den enskilde:

- hyr möblerad bostad
- har inneboende
- hyr ut garageplats/bilplats
- bedriver näringsverksamhet hemma
- delar bostad med annan (t.ex. vuxna barn, syskon)

Makar och registrerade partners som ej bor ihop

Om makar och registrerade partners som inte delar hushåll räknas förbehållsbeloppet som om de var ensamstående.

MINIMIBELOPP (SCHABLON)

Minimibeloppet är ett schablonbelopp som ska täcka normalkostnader för dina personliga behov. Minibeloppet ska täcka normalkostnader för följande poster;

- Livsmedel, alla måltider
- Kläder, skor, fritid, resor
- Hygien, förbrukningsvaror
- Dagstidning, telefon, TV-avgift, Resor
- Möbler och husgeråd, hemförsäkring, hushållsel
- Tandvård, öppen hälso- och sjukvård, läkemedel samt läkarbesök

Kostnaderna för utgiftsposterna som inryms i minimibeloppet beräknas av Konsumentverket för varje år.

Posterna för läkemedel och hälso- och sjukvård har beräknats som en tolfedel av årskostnaden för respektive högkostnadsskydd.

Posten resor avser lokalresor för kollektivtrafik, inklusive färdtjänst och sjukresor. Posten tandvård ska täcka årlig tandundersökning samt mindre omfattande behandlingsåtgärder.

Posterna dagstidning, telefon och TV-avgift ska täcka kostnaderna för prenumeration på en daglig tidning, abonnemang och samtalsavgifter för telefon samt TV-innehav

Beräkning av minimibelopp (schablon) för olika grupper

Minimibeloppet för en ensamboende äldre är en 12-del av 135,5 % av prisbasbeloppet och vilket för år 2017 är 5057 kronor per månad.

¹ Med hem för vård eller boende avses ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Om ett sådant hem drivs av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs dessutom att verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

*Minimibeloppet per person för **makar och samboende (61 år och äldre)** är en 12-del av 114,5 % av prisbasbeloppet och vilket för år 2017 är 4273 kronor per månad.*

*I minimibeloppet för **ensamstående yngre personer (under 61år)** läggs 10 % på minimibeloppet för ensamstående äldre. Minimibeloppet för år 2017 blir 5562 kronor/månad.*

*I minimibeloppet per person för **yngre makar och samboende (under 61år)** läggs 10 % på minimibeloppet för äldre makar. Minimibeloppet för år 2016 blir 4700 kronor/månad.*

Barnbidraget och flerbarnstillägget ska räknas bort från det sammanräknade minimibeloppet avseende barn. Konsumentverkets poster för vad barn kostar i olika åldrar ska reduceras med barnbidraget. Uppgifter kan hämtas från Konsumentverket.

MINIMIBELOPP (INDIVIDUELL)

Individuella tillägg för fördyrade levnadskostnader

De samlade avgifterna för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård får inte uppgå till så stort belopp att du inte förbehålls tillräckliga medel för *dina personliga behov*. Med de individuella tillägg för personliga behov avses t.ex. kostnader för färdiglagad mat, god man m.m.

Det är kommunens ansvar att utreda om den enskilde har ett behov av ett högre förbehållsbelopp. För att kunna tillgodoräkna sig utökade levnadskostnader måste kostnaderna vara varaktiga det vill säga att den enskilde har kostnaderna mer än 6 månader om året. Beloppet måste också vara minst 200 kronor/månad/ post.

Orsaken till fördyrade levnadskostnader ska styrkas antingen i biståndsbedömarens utredningen eller av behörig läkare, sjukgymnast, arbetsterapeut, dietist eller liknande.

Höjning av minimibelopp

Omständigheter som berättigar till ett högre minimibelopp:

- **Fördyrad kost** på grund av att maten tillhandahålls via hemtjänst i ordinärt eller särskilt boende. I särskilt boende med heldygnsomsorg höjs minimibeloppet motsvarande det belopp som utgör skillnaden mellan kommunens kostavgift (samtliga måltider) och livsmedelsposten inom minimibeloppet.
- I kommunens servicehus och i ordinärt boende höjs minimibeloppet motsvarande det belopp som utgör skillnaden mellan kommunens måltidspris, för t.ex. lunch, och det belopp som omfattar lunchdelen av livsmedelsposten inom minimibeloppet.

Konsumentverkets beräknade livsmedelskostnad (råvarukostnaden) för år 2017

Måltid	Procent	Kronor/månad
Frukost	20	367
Lunch	30	551
Mellanmål	10	183
Middag	40	734
SUMMA	100	1835

- Äldre och funktionshindrade personers underhållskostnad för minderåriga barn, kostnader för arbetsresor samt andra kostnader som behövs för en familjs underhåll.
- Kostnader till följd av funktionshinder, bl.a. för rehabilitering/habilitering inklusive resor.
- Yngre funktionshindrade personers rätt till fritidsaktiviteter som är naturliga för yngre personer. Avser kostnader som inte täcks av det högre minimibelopp som fastställts för yngre. Individuell prövning skall göras.
- Yngre funktionshindrade personers behov av medel för bosättning, familjebildning etc. Avser kostnader som inte täcks av det högre minimibelopp som fastställts för yngre. Individuell prövning skall göras.
- Kostnader för god man.

Färdiglagad mat

För leveranser av matportioner till dig som bor i ordinärt boende debiteras en distributionskostnad för utkörning motsvarande 10 kronor per utkörd matlåda.

Individuella avdrag

I vissa fall får nivån på minimibeloppet minskas i skälig omfattning om dina kostnader:

- Ingår i avgiften för hemtjänst eller dagverksamheter
- Ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende
- Tillhandahålls den enskilde kostnadsfritt

I särskilt boende med heldygnsomsorg ingår en säng, tvätt- och rengöringsmedel, förbrukningsvaror och vid vissa enheter ingår även hushållsel i bostadskostnaden. Konsumentverkets beräkningar av nämnda utgiftsposter skall utgöra grund för beslut om minskning av minimibelopp. I särskilt boende med heldygnsomsorg har du tillgång till läkarinsatser. Beloppet motsvarande högkostnadsskydd inom landstinget 1100 kr/år/12mån utgör grund för minskning av minimibeloppet.

AVGIFTSUTRYMME

Den summa som kvarstår efter att förbehållsbeloppet räknats av från dina sammanlagda inkomster/ avgiftsunderlaget, är ditt avgiftsutrymme betalningsförmåga.

Avgiftsutrymme reglerar hur mycket kommunen får/kan ta ut avgift.

Avgiften för hemtjänst och kommunalt hemsjukvård får inte överstiga maxtaxa vilket för år 2017 är 2013 kronor/månad.

Avgiften för boende med heldygnsomsorg får inte överstiga maxtaxa vilket för år 2017 är 2013 kronor/månad.

Om makar/sambor/registrerade partners har skilda bostäder, t ex till följd av att den ene bor i särskilt boende, ska vid beräkning av avgift hänsyn tas till den kvarboende maken/registrerad partnern genom att summan av de båda makarnas avgiftsutrymme används som avgiftsunderlag. Detta ska ske i de fall kvarvarande make har ett underskott i avgiftsutrymmet och att avgiftsutrymmet är positivt för den som ska betala avgift.

Högsta avgift för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen (en tolfedel av 0,5539 x prisbasbeloppet) 2068 för 2017.

Beräkning av avgiftsutrymme

Avgiftsutrymme som är din betalningsförmåga beräknas utifrån dina:

1. **Nettoinkomster;** *Skattepliktig inkomst, antagande för de närmaste tolv månaderna, övriga intäkter, utländska inkomster, kapitalinkomster och stipendier m.m. minus skatter.*
plus
2. **Bostadsbidrag**
minus
3. **Förbehållsbelopp** som är *(Bostadskostnad, plus minimibelopp, plus eventuellt individuellt tillägg).*

Avgiften kan aldrig bli högre än avgiftsutrymmet eller mer än högkostnadsskyddet.